

lemna obegagnade de tillfällen, som förefinnas till fyllande af de stegrade behofven, utan att de skattdragande deraf nedtryckas. Jag tillåter mig fördenskull i sådant afseende vördsamt föreslå det Riksdagen måtte besluta

en allmän och noggrann undersökning rörande den fasta egendom samt de förmåner och rättigheter, af hvad beskaffenhet dessa än må vara, som på förberörda sätt blifvit Kronan afhända och på obestämd tid åt enskilde upplåtna, på det utrönas måtte i hvad mån och emot hvilka ersättningsbelopp till Kronan skulle kunna återvinnas hvad den sålunda mistat, samt i underdånig skrifvelse begära, att Kongl. Maj:t täcktes anbefalla vederbörande embetsverk och myndigheter att omförmälda undersökning ofördröjligen verkställa och derefter i nåder meddela Riksdagen de upplysningar i ämnet, som på denna väg kunna vinnas, så att vidare åtgärd derutinnan å Riksdagens sida må varda vidtagen.

Om remiss af denna min motion till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 24 Januari 1868.

Åke Andersson.

N:o 80.

Af Herr Åke Andersson: Om förändring i Kongl. förordningen den 24 September 1861, angående tillsyn öfver förmyndares förvaltning af omyndigs egendom.

Då Rikets Ständer beslöto, att omyndigs förmånsrätt skulle i allo vika för inteckning, ansåg man nödigt att, för betryggande af den omyndiges säkerhet, förmyndares förvaltning underkastades en noggrannare kontroll; och Kongl. Förordningen af den 24 September 1861, angående tillsyn öfver förmyndares förvaltning af omyndigs egendom, utfärdades.

Redan vid början af tillämpningen utaf denna författning, framträdde de svårigheter, som dermed vore förenade, och under fortsättningen deraf har man

funnit, att den af gode männen utöfvade kontroll i allmänhet icke verkställes med sådan noggrannhet, att den uppfyller det dermed afsedda ändamålet. Det förhatliga deruti, att fiskalisera på sockneboer och vänner, gör, att gode männen oftast blott emottaga förmyndarerekningarne och lemna bevis derom, utan att ingå i någon undersökning om de äro med förhållandena öfverensstämmande och än mindre om den omyndige har full säkerhet för sina medel; och flere af utsedde gode männen torde sakna de egenskaper, som för uppfyllande af deras magtpåliggande värf äro oundgängliga, hvarigenom erfarenheten visat, att mången omyndig förlorat sin egendom, hvarjemte kontrollen, sådan den nu uti ofvannämnda författning föreskrifvits, medför icke ringa kostnad för den mindre skrifkunnige och i synnerhet för de mindre bemedlade, som ofta af egna ringa tillgångar få bekosta redovisningars uppgörande, alldenstund sådana skola uppgöras och gode männen tillställas, antingen den omyndige eger medel eller icke; och då, såsom i många hundra eller tusende fall är förhållandet, att de omyndige ega ett ringa kapital, kunna de aldrig deraf vänta någon ränta, ty denna åtgår till de årliga räkningarnes uppgörande. Då förmyndare antingen af okunnighet eller annan orsak uraktlåter, att härutinnan ställa sig lagens bud till efterrättelse, får han sig ett åläggande af rätten, som vanligen betalas med 2 R:dr 25 öre, hvaruti han vid 5 å 10 R:drs vite är ålagd att vid nästa ting räkning afemna, oaktadt han inga medel innehar; detta tillställes honom vanligtvis af den så kallade kronofjerdingsmannen, som, hvilket oftast är fallet, ockrar på de enfaldiges bekostnad genom oskäligen betalning för sin resa.

Ehuru jag för min del tror, att förmyndarekamrars inrättande skulle för de omyndige vara mest betryggande, likväl, och då stora svårigheter derför torde möta, särdeles i de glest befolkade trakterna af Riket, kan, efter mitt förmenande, någon förbättring och fördel vinnas genom förändrade föreskrifter uti tillsynen öfver förmyndares förvaltning af omyndigs egendom.

Ofvannämnda nådiga förordning i dess 1 § stadgar väl, under hvilken rätt förmynderskap stånda bör, men icke hvar förmyndarerekning skall granskas, antingen i den kommun der den omyndige har sitt hemvist, eller der förmyndaren är bosatt; meningarne härom äro mycket delade, och än mera då, hvilket icke hör till undantagen, den omyndige har sin egendom, hvaraf han uppbär inkomster i en kommun, bor hos någon släkting i en annan, och förmyndaren i en tredje; under sådant förhållande är af den nådiga förordningen svårare att finna, hvarest granskning af räkenskapen skall ega rum. Då sjelfva hufvudsaken obestriddligen är den, att tillse det förmyndare är fullt vederhäftig för hos honom innestående kontanta medel, bör enligt mitt förmenande granskning ske i den kommun, hvarest förmyndaren är bosatt, då gode männen inom samma kommun måste bäst kunna känna förmyndarens ekonomiska ställning.

Under sådana omständigheter och på de skäl jag anført, vågar jag föreslå, att Riksdagen för sin del ville besluta förändring och tillägg i ofvannämnda nådiga förordning sålunda:

Förmyndareräkning granskas i den kommun, hvarest förmyndare är bosatt; äro flere förmyndare för samma myndlingar icke boende i samma kommun, skola de hvar inom sina områden aflemna redovisning för så stor del de hvar för sig innehafva att förvalta och på samma gång på räkningen angifva hela arfvets belopp.

Kommunalnämnd eller de i vederbörlig ordning utsedde gode män låta genom kungörande från predikstolarne eller på annat sätt offentliggöra, att förmyndareräkning skall till dem, inom viss tid aflemnas, hvilka i stad inom den 1 September och å landet en månad före sista tinget af året böra vara granskade och uppförda på en förteckning, innehållande hvarje myndlings summariska behållning, jemte de anmärkningar hvartill gode männen ansett sig befogade, hvarefter vederbörande styrelse i stad och kommunalnämnder på landet sammanträda till sitt fulla antal, för att utlåtande afgifva öfver förmyndares vederhäftighet för de omyndiges omhänderhafda medel, hvilka styrelser tillkomma samma rätt som en efterträdande förmyndare i fråga om utsökning af omyndigs medel hos den förmyndare, hvars vederhäftighet icke godkännes.

Uraktlåta desse antingen emot bättre vetande eller uppenbar försummelse att sålunda tillse den omyndiges säkerhet, dömes till skadestånd för den förlust, som genom deras försummelse drabbar den omyndige, till större eller mindre del deraf efter Rättens skäligen beprövande. Förteckningslistan skall genom gode männens försorg tillställas Rätten, åtföljd af de vidare anmärkningar, som styrelserna vid sitt sammanträde härom ansett sig böra framställa.

Att den förmyndare, som har inga eller så ringa kapital att förvalta, att omkostnaderna kunde medtaga större delen af den omyndiges inkomster, bör kunna efter granskningsmännens beprövande vinna befrielse från skyldigheten att aflemna årliga räkningar.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles vördsamt.

Stockholm den 24 Januari 1868.

Åke Andersson.